

Journal of Social Sciences

Volume 36 | Issue 1

Article 1

2005-01-01

บทบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

บรรณาธิการ (2005) "บทบรรณาธิการ," *Journal of Social Sciences*: Vol. 36: Iss. 1, Article 1.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol36/iss1/1>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

บทบรรณาธิการ

“มาช้าดีกว่าไม่มา !” เป็นคำแก้ตัวของพวกที่มาสายหรือ “ขอบมาสาย” วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 36 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2548 มาสาย และไม่มีคำแก้ต่างใด ๆ ตัวบรรณาธิการขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ที่ขอรับผิดชอบแต่ผู้เดียว ไม่ใช่ตัวเองเก่งหรือใหญ่มาแต่ไหน หรือเป็นผู้ที่รวบอำนาจไว้ทั้งหมดเหมือนอย่างจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เพราะเวลาเขาจะทำอะไรหรือ ออกนโยบายอะไร หรือมีปัญหาอะไร แกก็ชอบกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบ แต่เพียงผู้เดียว” เพื่อให้ใครที่ไม่ชอบหรือคิดจะหาเรื่องกับสิ่งที่แกสั่งการลงไป ต้องคิดหนัก ! เพราะถ้าไม่ชอบในสิ่งที่เจ้าหน้าที่ของแกทำ ก็ขอให้มาคุยหรือเอาเรื่องกับแกได้ เพราะท่านยอมรับความเป็นเผด็จการของแก หรือในแง่ดีก็คือ ถ้าเจ้าหน้าที่ทำไม่ดี ก็บอกแกได้ แกจะจัดการ เข้าทำนองลูกผู้ชายสุดขีด !

แต่การที่บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์ออกมาขอรับผิดชอบในความล่าช้าของการออกวารสารแต่เพียงผู้เดียวนี้นี้ มิได้มีนัยความหมายในแบบเผด็จการ ลูกผู้ชายหัวใจเต็มร้อยอย่างท่านจอมพลผ้าขาวม้าแดง “สฤษดิ์ ธนะรัชต์” แต่อย่างใด เพราะความจริงคือ ตัวบรรณาธิการผิดคนเดียวจริง ๆ เพราะคนอื่นในคณะทำงาน เขาทำหน้าที่ของเขาเสร็จสิ้นสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว เหลือแต่บรรณาธิการที่จะต้องเขียนบทบรรณาธิการเท่านั้น

และบรรณาธิการมักจะล่าช้า เพราะอุตริชอบเขียนบทบรรณาธิการยาว ๆ ขอบขยายความเรื่องราวในบทความต่าง ๆ ขอบนำเสนอบางตอนที่น่าสนใจเป็น

พิเศษจากบทความ ขอบอธิบายเพิ่มเติม พุดง่าย ๆ ก็คือ อยากจะให้บทบรรณาธิการ เป็นประโยชน์ประกอบการอ่านบทความต่าง ๆ ที่อยู่ในวารสารแต่ละฉบับ ทำให้เกิดความล้ำ้าเป็นอาจินต์

ฉบับนี้ และอีกสองสามฉบับต่อไป จึงขอยุติการเขียนบทบรรณาธิการ ในลักษณะดังกล่าว หันมาทำอะไรให้กระชับรวดเร็ว เพื่อให้วารสารออกได้ตรง เวลา วันเดือนปีของวารสารจะได้ตรงกับ “real time” !

ฉบับนี้ มีข้อเขียนที่เป็นบทความทั้งสิ้น 6 บท และเป็นเก็บตกวิชาการอีก 1 เรื่อง ฉบับนี้ไม่มีคอลัมน์วิจารณ์หนังสือ

คอลัมน์เก็บตกวิชาการ เป็นคอลัมน์ใหม่ ที่เน้นให้นักวิชาการหรือใครก็ตามที่ไปประชุมทางวิชาการ ไม่ว่าจะต่างประเทศหรือในประเทศ ได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้มาเล่าสู่กันฟัง ซึ่งข้อเขียนในลักษณะนี้ ไม่ใช่บทความทางวิชาการตรงตัว แต่มีเรื่องวิชาการ ตลอดจนเกร็ดของผู้คนในแวดวงวิชาการที่ตนได้ไปพบปะมาซึ่งกองบรรณาธิการเห็นว่าประสบการณ์นั้นเป็นประโยชน์ไม่น้อยเลย สำหรับผู้อ่าน เพราะจะได้รู้จักนักวิชาการในอีกแง่มุมหนึ่ง เช่น บางคนเล่าว่าได้ไปประชุมวิชาการ และได้มีโอกาสพูดคุยหรือนั่งสนทนากับนักวิชาการระดับโลกอย่าง Umberto Eco หรือได้ฟัง Jacques Derrida ลังเลีก่อนตาย เป็นต้น !

ส่วนบทความทั้ง 6 บทความมีดังนี้คือ

การปฏิรูปกิจการไฟฟ้าของไทย: แปรกำไรให้เอกชน กระจายต้นทุนและความเสี่ยงให้สังคม เป็นงานวิจัยของนักวิชาการสองท่านคือ ชื่นชม สง่ารตี กริเซน กับ คริส กริเซน (Chuenchom Sangarasri Greacen and Chris Greacen) ทั้งสองจบการศึกษาด้านพลังงานและทรัพยากร (Energy and Resources) ที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์คลีย์ บทความนี้แปลมาจากบทความภาษาอังกฤษเรื่อง “Thailand's Electricity Reforms:

Privatization of Benefits and Socialization of Costs and Risks” ซึ่งได้ตีพิมพ์ในวารสาร **Pacific Affairs** เราได้รับต้นฉบับบทความนี้เป็นเวลานานมาแล้ว และขอรับผิดจริง ๆ สำหรับความล่าช้า เพราะในเรื่องการแปรรูปการไฟฟ้านี้ ทางศาลปกครองก็ได้มีคำวินิจฉัยออกมาแล้วว่าไม่ถูกต้อง แต่กระนั้น บทความนี้ก็ยังไม่ล่าสมัยแต่อย่างใด เพราะอย่างที่เราทราบกันดีว่า พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรและพรรคไทยรักไทยก็ยืนยันที่จะเดินหน้าแปรรูปการไฟฟ้าต่อไป ดังนั้น บทความนี้น่าจะช่วยยืนยันให้เห็นถึงความไม่ชอบมาพากลในการแปรรูปดังกล่าว และจะช่วยให้ผู้อ่านได้เกิดความมั่นใจและความเข้าใจ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการแปรรูป บทความนี้เป็นงานวิจัยที่กล่าวได้เต็มปากเต็มคำว่า เป็นผลผลิตของนักวิชาการที่ไม่ได้มีอคติแต่อย่างใด และเป็นงานที่ได้รับการรับรองจากสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงระดับโลก

ต่อจากเรื่องรัฐวิสาหกิจสมัยใหม่แล้ว เราลองมาดูบทความที่ว่าด้วยเรื่องรัฐวิสาหกิจโบราณสมัยสุโขทัยกันหน่อย พระมหากษัตริย์สุโขทัยกับการดูแลกิจกรรมทางเศรษฐกิจ: บริบทของรัฐวิสาหกิจไทยในอดีต เป็นผลงานของ รองศาสตราจารย์ พิพัฒน์ ไทยอารี หัวหน้าภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์และผู้อำนวยการสถาบันศึกษาและวิจัยรัฐวิสาหกิจ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เขียนเป็นผู้ที่มากด้วยประสบการณ์ทั้งทางทฤษฎี และปฏิบัติในเรื่องรัฐวิสาหกิจอย่างยาวนานและเข้มข้น อาจารย์พิพัฒน์กลับไปดูเรื่องราวในประวัติศาสตร์การเมืองเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัย และชี้ให้เห็นถึง “รัฐวิสาหกิจ” แบบโบราณ ซึ่งมีมาแต่ช้านานแล้ว และแถมยังทำงานได้ดีด้วย

บทความที่สามเป็นผลงานของปรมาจารย์ทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นั่นคือ รองศาสตราจารย์ ฉันทิมา อ่องสุรักษ์ ผู้กรุณาบทความให้ทางวารสารสังคมศาสตร์มาโดยตลอด หลายท่านที่เป็นแฟนประจำคงคุ้นเคยกันดี โดยเฉพาะแฟนในแนวความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คงได้สัมผัสผลงานของอาจารย์ฉันทิมามาบ้างแล้ว ไม่ว่าจะเป็น

เรื่องสหรัฐากับจีน หรือการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐาสัมัยบุช (ผู้ถูก) มาคราวนี้ อาจารย์ฉันที่มาจะเล่าเรื่องประสบการณ์การเรียนการสอนที่ท่านได้สั่งสมเรียนรู มาตลอดระยะเวลาการเรียน และการทำงานของท่าน ซึ่งท่านเคยรับปากกับ บรรณาธิการแล้วว่า จะเขียนให้ เพราะบรรณาธิการเล็งเห็นความเป็นครูของ ท่านมาโดยตลอดเท่าที่รู้จักกันตั้งแต่สมัยที่อยู่อังกฤษโน่น บทความนี้เป็นบทความ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับคนที่เป็นครูบาอาจารย์ หรือคิดจะเป็น และรวมถึงนักเรียนนิสิตนักศึกษาที่ต้องการเข้าใจเป้าหมายของการเรียนและการทำงาน วิชาการ ถ้าจะกล่าวเป็นภาษาอังกฤษ ก็คงต้องกล่าวว่า "It a must !"

จากอาจารย์ทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของรัฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ ก็มาถึงฝั่งสามย่านบ้าง บทความเรื่อง **ไม่มีความสมานฉันท์ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ** เขียนโดยหัวหน้าภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐศาสตร์ จุฬาฯ นั่นคือ ดร. ศุภมิตร ปิติพัฒน์ แม้ว่าอาจารย์ศุภมิตรจะดำรง ตำแหน่งบริหารเป็นหัวหน้าภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่อายุน้อย แต่วิชาการท่านกลับแก่เกินวัย ! บทความนี้น่าสนใจตรงที่ผู้เขียนฟันธงลงไปเลยว่า ใน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้น **ไม่มีความสมานฉันท์ !** ทั้ง ๆ ที่วิชาความรู้ ทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกิดขึ้นมาก็เพื่อจะหาสันติภาพ และความ สมานฉันท์ระหว่างรัฐประเทศต่าง ๆ แต่ทำไมกลับไม่มี คงต้องไปอ่านดูว่า มันเป็นอย่างงี้กัน?! ที่ว่าไม่มีสมานฉันท์นี้ อาจจะเริ่มจากตัวองค์ความรู้ก่อนก็ว่าได้ ขนาดองค์ความรู้ยังไม่ว่าจะสมานฉันท์อย่างไรแล้ว ในทางปฏิบัติจริงมันก็น่าจะไปกันใหญ่ อย่างนี้แล้ว ทำให้นึกถึงบทความของ **William Callahan** ใน วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 2 เพราะอาจารย์คลาสแซน (หรือ "อาจารย์ บิล" ของนักศึกษาอินเตอร์พีพีอีที่มหาวิทยาลัยรังสิตยุคก่อนโน้น) ได้เขียนบทความ ที่สะท้อนให้เห็นว่าทฤษฎีหรือองค์ความรู้ทางการเมืองระหว่างประเทศของแต่ละ ประเทศมักจะหนีไม่พ้นอิทธิพลบริบทของประเทศตัวเองไม่ได้ พุดง่าย ๆ ว่าไม่มี องค์ความรู้ทฤษฎีที่เป็นกลางได้เลย นอกจากนี้ บทความของอาจารย์ศุภมิตร

ยังสะท้อนให้เห็นถึงทฤษฎีแนวคิดของนักวิชาการสาย IR คนสำคัญ ๆ หลายท่าน
 ดังนั้น ใครที่อยากรู้เรื่อง IR โดยไม่ต้องไปเสียเวลาอ่านตำราหลาย ๆ เล่มด้วย
 ตัวเอง อาจจะเริ่มต้นจากบทความนี้ จะได้รู้จักเจ้าพ่อทฤษฎี IR คนสำคัญ ๆ
 ต่าง ๆ ส่วนคนที่รู้เรื่อง IR แล้วก็ต้องอ่าน เพราะอาจารย์ศุภมิตรพาเดินลง
 ไปให้เห็นส่วนลึกของความขัดแย้งของสำนักคิดต่าง ๆ

ต่อจากหัวหน้าภาคฯ แล้ว ก็มาถึงผลงานของลูกภาคคนสำคัญคนหนึ่ง
 ของภาคความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นั่นคือ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สรวิศ
 ชัยนาม** ซึ่งที่ผ่านมายังไม่ได้ยศถาบรรดาศักดิ์ แต่คราวนี้ได้เป็นผู้ช่วย
 ศาสตราจารย์แล้ว งานของอาจารย์สรวิศกล่าวได้ว่าไม่ใช่งานกระแสหลักมาโดย
 ตลอด ถ้าใครจะว่า รัฐศาสตร์ จุฬาฯ เป็นพวกกระแสหลัก ก็แปลว่าไม่รู้จัก
 อาจารย์สรวิศที่จุฬาฯ แต่หาไปแล้ว งานทาง IR ของธรรมศาสตร์นั้นเป็น
 กระแสหลักล้วน ๆ เลยก็ว่าได้ ส่วนที่จุฬาฯ ดูตัวแล้ว กระแสทางเลือกมีให้เห็น
 มากกว่า เช่น สรวิศ ชัยนาม และดร. พวงทอง ภวัครพันธุ์ เป็นต้น บทความ
 ของอาจารย์สรวิศในฉบับนี้คือ **อำนาจทางอธิปไตยและซากที่ยังหายใจ:
 ‘การเมือง’ และการต่อต้านแนวคิดเรื่อง ‘จุดจบแห่งประวัติศาสตร์’** ซึ่ง
 บรรณาธิการแปลมาจากชื่อเดิมที่อาจารย์สรวิศเขียนไว้คือ **Sovereign Power
 and the Living Dead: ‘Politics’ and Resistance at ‘the End of
 History’** แน่นอนว่า ใครที่พอมีพื้นความรู้ในเรื่อง “the End of History” อัน
 เป็นแนวคิดสำคัญของฟรานซิส ฟูกูยามา ย่อมไม่แปลกใจที่อาจารย์สรวิศเปิด
 จากบทความด้วยชื่ออภิมหานักปรัชญาอย่าง **“Hegel, Kojève”** พร้อมกับแนว
 ความคิดเรื่อง **“Posthistorical Life”** อ่านไปอ่านมายังเจอนักทฤษฎีสายทาง
 เลือที่สุด ๆ อย่าง **Bataille, Foucault, Barthes, Agamben, Paul Veyne,**
 แถมยังมีเจ้าพ่อแห่งความเป็น “หลัง-post” อย่าง **Nietzsche** มีกระแสหลักอย่าง
Ronald Dworkin ส่วนสายผู้หญิงก็มีอย่าง **Hannah Arendt, Judith Butler**
 เป็นต้นและแน่นอนว่าต้องมี **Hardt** กับ **Negri** มิต้องพูดถึง **Alan Badiou**

ส่วนที่รู้จักเคยได้ยินกันแล้ว ก็มีเพียบ แต่ที่แน่ ๆ คือ **Noam Chomsky** ที่บางคนยืนยันว่าเป็น “ขวัญใจของอาจารย์สรวีศ” ไม่ใช่สาวที่ไหน !? ใครไม่ชอบพุดูยามา ต้องอ่านบทความชิ้นนี้

บทความสุดท้ายเป็นของนักเขียนหน้าใหม่ของวารสารสังคมศาสตร์ แต่ถือเป็นคนหน้าเดิมของคณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ นั่นคือ **ดร. ภาวีกา ศรีรัตนบัลล์** ที่ว่าเธอเป็นคนหน้าเดิม ก็เพราะอาจารย์ภาวีกาหรือที่รู้จักกันในนามของ “อาจารย์ป๋ม” ในหมู่ชาวสิงห์ดำ เพราะเธอจบสังคมวิทยาจากรัฐศาสตร์ จุฬาฯ เป็นสิงห์ดำรุ่นที่ 42 พอจบปริญญาตรีแล้ว ด้วยความที่เรียนเก่งนิสัยดี ทางทางจึงคัดเลือกให้เป็นอาจารย์ตั้งแต่จบปริญญาตรี สอนไปได้สักพักก็ไปเรียนต่อปริญญาโททางสังคมวิทยาที่ **LSE** หรือ the London School of Economics and Political Science ในสมัยที่สังคมวิทยาของ LSE กำลังโด่งดัง เพราะในที่สุด LSE ก็ได้ศาสตราจารย์ **Anthony Giddens** เจ้าพ่อทฤษฎีสังคมสมัยใหม่ อดีตผู้อำนวยการโครงการทฤษฎีการเมืองและสังคมของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์มาดูแลบริหารด้านวิชาการที่ LSE หลังจากที่อาจารย์ป๋มจบปริญญาโท กลับมาสอนหนังสือที่รัฐศาสตร์ จุฬาฯ ได้พักหนึ่ง ก็ขยับทุนจุฬาฯ ไปศึกษาต่อปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยวอร์ริก (Warwick) สถาบันสำนักทฤษฎีวิพากษ์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกวิชาการ อาจารย์ป๋มทำวิจัยปริญญาเอกเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงกับเอดส์ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อสังคม ส่วนบทความของเธอในวารสารฉบับนี้ คือ **เหลียวหลังแลหน้า: บทเรียนจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติและแนวคิดการรับมือภัยพิบัติในอนาคต** ซึ่งเธอได้นำเสนอแนวคิดและวิธีจัดการกับความเสี่ยง ซึ่งในยุคสมัยนี้ มันมีเรื่องเสี่ยง ๆ ไม่คาดคิดมาก่อนมากมายหลายเรื่อง เพราะสังคมสมัยใหม่มันสลับซับซ้อนมาก ควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ได้ยากนอกจากเรื่องภัยพิบัติแล้ว ยังมีเรื่องโรคระบาดแปลก ๆ อีกหลายโรค รวมถึงคนแปลก ๆ ด้วย ที่วันดีคืนดีก็คลุ้มคลั่งออกมาไล่แทงไล่ยิงคน เป็นต้น ถ้าเป็นสมัยโบราณ มนุษย์คงถือว่าเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม หรือเรื่องพระเจ้าลงโทษ

หรือลองใจ แต่ในยุคสมัยใหม่ เราปล่อยมันให้มันเกิดเสียเฉยๆ ไม่ได้ เพราะเรา
 คิดค้นวิทยาศาสตร์ขึ้นมาก็เพื่อจะควบคุมและจัดการกับปัญหาให้ได้ ดังนั้น
 เราลองมาดูว่า อาจารย์ป๋มได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาแนวนี้ไว้อย่างไร
 บทความนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการบริหารจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่
 หลักหนีไม่พ้นที่จะกลายเป็นปัญหาลังคม

ส่วน เก็บตกวิชาการ เรื่อง Women's Worlds 2005: ประสบการณ์
 การเรียนรู้ “สตรีศึกษาเอเชีย” ที่เกาหลีใต้ เป็นประสบการณ์การเข้าร่วมประชุม
 ของ คุณชนิตา ชิตบัณฑิต คุณชนิตาเล่าเรื่องที่ได้พบได้เห็นได้ฟังได้สัมผัสใน
 งานประชุมดังกล่าวทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ?! สนุกและได้ความรู้
 ขนาดไหน ขอเชิญท่องไปในการประชุมนั้นด้วยตัวท่านเอง

วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2548
 กำลังออกตามมาติดๆ คราวนี้ บรรณาธิการต้องคอยร้องเพลง “ก็เคยสัญญา”
 ให้ตัวเองฟังอยู่เรื่อย ๆ จะได้ไม่พลาด มาช้ามาช้า เหมือนเคย

“อย่าปล่อยให้อาณาการณณ์พาไป มองให้เห็น คิดให้ออก รู้สึกให้ได้”

ไชยันต์ ไชยพร